

A!A – Antwerpen in Actie

Wat vooraf ging

Na een debatavond in de Singel over een groot bouwdossier in Antwerpen (29 november 2007) stelden verschillende bewonersgroepen aanwezig in de zaal vast dat ze eigenlijk allemaal hetzelfde meemaakten, dat ze al te vaak en steeds weer tegen gelijksoortige clichés moesten opboksen in hun vraag om ernstig overleg met overheden.

Misschien moeten we die doodoeners maar eens in de verf zetten, opperde iemand, om duidelijk te maken waarom het net doodoeners zijn en geen ernstige argumenten. Goed idee, zei een ander, want op basis van flauwe excuses kun je geen kwaliteitsvol beleid voeren. Misschien moeten we hierover een gezamenlijke actie op poten zetten, zei nog iemand anders. Dat kan een statement zijn, en in elk geval een manier om het soms ontmoedigende isolement van actievoering – overkomt dit ons alleen of maken anderen dat ook mee? – te doorbreken.

Zo vonden tien buurtgroepen, actiecomités en bewonerscollectieven elkaar in de ambitie om komaf te maken met bestuurlijke kluitjes in het riet, zoethouders en andere, doorgaans als beledigend ervaren inspraak-killers.

10 om te zien, te horen, (niet langer) te zwijgen

Hoe dient een overheid om te springen en te reageren op vragen, opmerkingen, suggesties van burgers op het door haar gevoerde beleid of het uitblijven ervan?

Nieuwsgierig, open, communicatief, tevreden dat burgers willen participeren en meebouwen aan een betere stad, een betere samenleving?

Voor u staan verbaasde, teleurgestelde en vooral verontwaardigde burgers die blijkbaar allen op een gelijkaardige wijze in aanraking zijn gekomen met het “betonnen plafond” van de democratie. Meer bepaald de manier waarop de overheid omspringt met vragen om inspraak of met kritiek op haar plannen.

Hoewel we vandaag een open-debat-cultuur zouden mogen verwachten, hebben wij al te vaak de oude politieke cultuur en haar spelletjes ervaren.

Voor u staan geen negatievelingen, geen nimby's, geen anti-democraten, maar ook geen idioten.

Wij willen deze uiterst defensieve houding van het stadsbestuur en andere respectieve overheden ter discussie stellen. Zeker ook omdat het een - in een democratie - ontoelaatbare vorm van onschendbaarheid en autocratie* in de hand werkt.

Daarom luiden wij als democraten en bovenal betrokken burgers de alarmbel via deze campagne en persconferentie.

Wij willen niet langer horen, zien en zwijgen.

* Een autocratie is een bestuursvorm waarbij er een bestuurskern bestaat die in zekere mate democratisch functioneert, maar waarvan het lidmaatschap streng wordt geselecteerd door de leider (aanduiding) of andere bestuursleden (coöptatie).

Ter illustratie presenteert het platform Antwerpen in Actie (A!A) 10 dooddoeners - standaardantwoorden zeg maar - waarvan de overheid nogal gemakkelijk gebruik maakt om de kritische burger te fnuiken:

1. Daar is het nog te vroeg voor.
2. Ik heb dat geërfd van mijn voorganger.
3. Maar dat is veel te duur, wie gaat dat betalen?
4. Ge kunt dat niet uitleggen, de mensen verstaan dat niet.
5. We voeren uit wat wij als democratisch gemandateerden zijn overeengekomen.
6. We kunnen niet eeuwig discussiëren.
7. Als jullie het zoveel beter weten, stap dan in de politiek.
8. We zullen jullie opmerkingen meenemen.
9. Het moet van Europa.
10. Misschien hebben jullie gelijk, maar nu is het te laat.

Bij elke dooddoener geeft één organisatie concrete toelichting over hoe nefast een dergelijk standaardantwoord concreet inwerkte op de goede behandeling van een lokaal probleem.

→ zie bijlage van 10 concrete verhalen – 1 per deelnemer

Weg met de dooddoeners bij de vraag om bewonersinspraak!

De lijst van dooddoeners is schier oneindig – dit is slechts een selectie eruit. Bovendien kent elke dooddoener ook een resem van varianten. Kritische bewoners krijgen ze voortdurend te horen:

rustig maar, vertrouw ons maar, alles is al onderzocht, jullie zullen nog verschieten van hoe goed het allemaal zal zijn, ik had het ook liever anders gezien, je kunt geen omelet bakken zonder eieren te breken, u hoort nog van ons, je kan onmogelijk iedereen plezier doen, jullie zijn nimby's, hoeveel mensen vertegenwoordigen jullie dan wel?, het is allemaal heel complex, jullie conclusies zijn voorbarig, jullie baseren zich op halve waarheden, jullie zullen content zijn wanneer jullie de resultaten zullen zien, je moet het bredere verhaal voor ogen houden, wie niet tegen is is voor, we moeten met heel wat belangen rekening houden, niet alleen met die van jullie, bewonersgroepen zijn soms mexicaanse legers en het is aan ons politici om nu eenmaal knopen door te hakken, enzovoort.

De dooddoeners zijn herkenbaar voor nogal wat actiegroepen en bewonersverenigingen die hun engagement, energie en enthousiasme zien afketsen op politici die hen op een beleefde manier de rug willen toekeren.

Wat deze beleidsvoerders niet beseffen is dat ze met hun dooddoeners vaak de kiemen zaaien voor antipolitieke sentimenten. Positief ingestelde organisaties zien zich als gevolg van dit soort politieke communicatie dikwijls geconfronteerd met gelijkaardige dooddoeners vanuit de wijken. Dooddoener tegen dooddoener wordt het dan, tot afgrijzen van hen die er blijven in geloven:

‘We hebben toch niets te zeggen’

‘Alles is al beslist’

‘Ons kent ons’

‘Het gaat om veel geld, er zal dus zeker wat blijven plakken...’

‘De politiek is rot’

‘Het zijn allemaal zakkenvullers’

‘We worden dom gehouden’

‘Waarom mag die projectontwikkelaar wel wat de gewone man niet mag?’

‘Ze denken zeker dat wij onnozelaars zijn?’

‘Achterkamertjespolitiek’

Veel dooddoeners hebben als doel: het verdacht maken van de critici.

Betrokken bewoners geven er dan na verloop van tijd de brui aan: als het zo moet, dan blijven we nog liever ver weg.

Dit is jammer, want de agenda achter de politieke dooddoeners is vaak net: laat ons met rust. Begeleidende maatregelen bij de dooddoeners versterken nog deze boodschap: het te laat aanbieden van relevante informatie, het verspreiden van gebrekkige informatie en, in sommige gevallen, zelfs het belemmeren van de toegang tot informatie die de geuite kritiek verder kan onderbouwen.

Dooddoeners en gebrek aan transparantie: vaak vormen ze een onverbiddelijk tweespan.

Is vragen om participatie een aanslag op de representatieve democratie? Soms stralen politici deze boodschap uit. Antwerpen in Actie vindt dat bewonersparticipatie als een aanvulling en correctie moet worden beschouwd op de representatie, zeer zeker niet als een vervanging ervan. Van een aanslag is dus geen sprake, wel van een versterking.

Critici met behulp van dooddoeners op een afstand houden is contraproductief, zeker wanneer de vraag om inspraak niet vanuit de geijkte politieke organen komt maar vanuit het middenveld, van de rechtstreeks betrokken personen, de ervaringsdeskundigen, de mensen op het terrein. Zij zullen de impact van omstreden overheidsbeslissingen in eerste instantie moeten ondergaan.

Dooddoeners doen dood. Daarom wil Antwerpen in Actie ze niet meer horen. Nooit meer.

Het campagnebeeld.

Bij spanningen tussen bewonersgroepen en de stedelijke overheid gaat het vaak om dossiers waarvoor hogere overheden bevoegd zijn. Vooral bij grote bouwwerken is dat het geval. Toch kiest Antwerpen in Actie er in haar campagne voor om zich in de eerste plaats tot het stedelijke politieke niveau te richten. Het zijn de lokale politici die voor lokale belangen moeten opkomen, voor de belangen van hun electoraat, de bewoners. Zij aan zij moeten ze strijd voeren voor de best mogelijke oplossingen, ook in grote projecten of brede problematieken.

Daarom kiest Antwerpen in Actie in haar campagnebeeld voor een provocerende omgang met de stralende A van Antwerpen – het met het stedelijk bestuur geassocieerde merkbeeld. Antwerpen in Actie wil meer dan een A die de harten veroverd, aan klantenbinding doet, maar de leegte achter het gebruik van dooddoeners niet kan doen vergeten. A!A wil een A met ballen, een A die meer zegt dan alleen maar ‘alles gaat goed’.

Antwerpen in Actie voert geen actie tegen Antwerpen. Ze doet een oproep tot echte participatie tussen de burger en het beleid. Geen zoethoudertjes of dooddoeners, maar wel een echte open dialoog en participatie zullen van Antwerpen een (h)eerlijke stad maken. Pas in dat soort stad kunnen we zot van A zijn.

Op de slogan ‘t stad is van A’ antwoordt Antwerpen in Actie: A!A ofwel ajaa! Natuurlijk is de stad van ons, en zo moet het ook zijn. Maar wie A zegt moet B zeggen, en voor A!A is dat Bewonersparticipatie, en ook nog: Bewoners bij het Beleid betrekken.

Op een dooddoener antwoordt Antwerpen in Actie voortaan: A!A? ofwel ajaa?

U hoort nog van ons...

Het is evengoed een dooddoener, maar in het geval van A!A klopt die.
Zie www.antwerpeninactie.info

“We voeren uit wat wij als democratisch gemandateerden zijn overeengekomen.”

Het buurtcomité Zeemanshuis (Generaal Belliard) werd opgericht na de inmiddels beruchte buurtinformatievergadering van de stad Antwerpen (8 maart 2005), waarin de sloop van het Internationaal Zeemanshuis werd aangekondigd. De buurt was verontwaardigd over het feit dat van de 5 ingezonden ontwerpen net dat éne ontwerp dat resoluut kiest voor afbraak weerhouden werd. Deze reactie was niet verwonderlijk vermits de stad Antwerpen voordien steeds bij hoog en bij laag de bevolking voorhield dat het gebouw nooit zou verdwijnen. De Antwerpse ontwerp opdracht voor de herontwikkeling van de site vroeg nochtans zeer duidelijk “het zeemanshuis te integreren”. Het gekozen ontwerp van het Rotterdamse bureau Rapp+Rapp voorziet in een kantoor & loftproject door het dichtbouwen van 2 straten waarachter zich enkele exclusieve binnenhoven bevinden. Het ontwerp sloopt m.a.w. niet alleen het zeemanshuis maar onttrekt ook veel lucht, licht en groen uit de buurt.

Er worden terecht vragen gesteld naar de onpartijdigheid van alle betrokken partijen in het stadsvernieuwingsproject dat een publiekprivate samenwerking is en via deze constructie subsidies van de Vlaamse overheid opstrijkt. De stad is eigenaar van ongeveer 10.000 vierkante meter, SD Worx (de private partner) had zo'n 7.400 vierkante meter, maar is inmiddels niet meer geïnteresseerd en heeft het project eind vorig jaar overgedragen aan vastgoedpromotor CIP Construction & Investment Partners. Uit stukken blijkt nu dat SD Worx al van bij het begin het hele project als zuivere grondspeculatie beschouwde. Uit de overdrachtsovereenkomst tussen SD Worx en projectontwikkelaar CIP valt af leiden dat de afbraak van het Zeemanshuis hiervoor van primordiaal belang is.

Constante in de problematiek is de hardnekkige houding van de stad. Met halve waarheden en leugens blijft men het project verdedigen. Verwonderlijk vermits er voor deze beslissing geen breed maatschappelijk draagvlak te vinden is. Elke vraag naar informatie wordt gefnuikt en een gesprek ten gronde over de ware beweegredenen van het project werd tot op heden steeds geweigerd. De officiële versie van de feiten luidt: “De stad heeft de bevolking geraadpleegd” en “het bouwblok diende hersteld te worden”. Hiermee moeten de buurtbewoners het doen. De realiteit is helemaal anders. De omwonenden werden echter NOOIT gepolst over een eventuele afbraak en het “bouwblok” waarover sprake is NOOIT een bouwblok geweest (voorheen stond er een klooster en een Napoleontische kazerne)!

Wanneer je de beleidsmensen hiermee confronteert is hun reactie heel eenvoudig:

“We voeren uit wat wij als democratisch gemandateerden zijn overeengekomen.”

Geeft dit hen dan ook een vrijgeleide om de problemen van de mensen - die hen verkozen hebben - te negeren en bagatelliseren? Meer nog, geeft dit de gemandateerden het recht ronduit te liegen? Vaak wordt deze dooddoener onmiddellijk gevolgd door: “Maar het staat u vrij verdere stappen te ondernemen”, wetende dat een gerechtelijke procedure opstarten veel geld en energie kost ...

Dit was echter buiten het buurtcomité van het Zeemanshuis gerekend. Onder andere dankzij de massale steun van de culturele sector - met een succesvolle veiling van hedendaagse kunst als orgelpunt - kwamen voldoende middelen vrij om de stap naar de Raad van State te zetten. Het buurtcomité diende een verzoekschrift in en vroeg de schorsing en vernietiging van de omstreden Antwerpse beslissing wegens "schending van de wetgeving en reglementaire bepalingen, machtsoverschrijding, machtsafwendings en schending van de beginselen van behoorlijk bestuur".

Het dossier werd ondertussen ontvankelijk verklaard en de procedure in kortgeding werd op vrijdag 15 februari ingeleid. Het zal ongeveer een maand duren voor een uitspraak verwacht kan worden...

“U hoort nog van ons” □

Volgende wapenfeiten staan reeds op het actief van het buurtcomité Generaal Belliard:

- De petitieactie op www.redhetzeemanshuis.be, waarop reeds meer dan 5000 mensen intekenden.
- Het pamflet: “Hoera 50 jaar Zeemanshuis!” werd uitgedeeld aan de gezagsdragers tijdens deze hypocriete viering, en belichtte de architecturale en sociale tekortkomingen van het gekozen ontwerp.
- In de spoof-campagne "'t Stad verzwijgt" werd de stads >A< op zijn kop gezet om de link en belangenvermenging van het immobiëlenbedrijf AG Vespa te hekelen.
- In het videoproject "Antwerpen breekt geen frietkoten af" (nog steeds te bekijken op www.Youtube.com/zeemanshuis) stellen bekende mensen uit de culturele, artistieke en academische sector de vraag "Wat is er mis met het zeemanshuis?".
- Een posteractie bracht de architecturale waarde van het bedreigde gebouw in de picture.
- Een bezwaarschrift werd ingediend tegen de plannen voor de nieuwe BPA van het omstreden stadsproject.
- Organisatie van de Veiling Hedendaagse Kunst “ZEEMANSHUIS”. Dit initiatief van de kunstwereld ter financiering van de juridische strijd voor het behoud van een uniek modernistisch monument bracht meer dan €41 000 op.
<http://www.flickr.com/photos/zeemanshuis/sets/72157600284599476/>
- Augustus 2007 werd een procedure ter bescherming van het zeemanhuis opgestart.
- 18 oktober 2007: Indiening van het verzoekschrift bij de Raad van State ter schorsing en vernietiging van de BPA-wijziging die de weg moet ruimen voor het omstreden Antwerpse stadsvernieuwingsproject dat de sloop van het Internationaal Zeemanshuis beoogt.
- 19 november 2007: de Raad van State verklaart het bezwaarschrift ontvankelijk (G/A18500558). De zaak wordt ten gronde onderzocht en op de “rol” gezet.
- 15 februari 2008: start van het kortgeding tot schorsing bij de Raad van State
- A!A
- ...

De “onderbuik” van “A”.

Een breed front tegen sociale uitsluiting.

Luis in de pels.

In de onderbuik van Antwerpen verzamelden zich een aantal groepen en organisaties die werken rond discriminatie, sociale uitsluiting en sociale verdringing. Ze vinden elkaar in de basisbeweging BastA! en werken rond thema's als illegaliteit en armoede, prostitutie, druggebruik en gezondheidszorg: thema's die vaak onderling in verband staan met elkaar. Ze werken daarbij zowel op het terrein van de dagelijkse, concrete realiteit en hulpverlening als op het maatschappelijk, politiek niveau. Een uitgebreid netwerk op lokaal, Vlaams, federaal en internationaal niveau is daarbij ondersteunend.

Het betreft actiegroepen en zelforganisaties die werken op vrijwillige basis, als ervaringsdeskundigen. Ze werken onafhankelijk van het beleid of een politieke strekking en voeren vaak oppositie tegen datzelfde beleid, tegen de partijen die de macht uitoefenen. Met de reguliere sector van het middenveld onderhouden zij een constructieve maar kritische relatie, mede gebaseerd op de theoretische en praktische kennis en ervaring, verworven door jarenlang werken met groepen en mensen in de marge. Op basis van die kennis wordt tevens beleidsbeïnvloedend gewerkt.

“De straat” als politieke factor.

Waar zij initiatieven nemen op het vlak van hulpverlening vullen zij de gaten die de overheid en het ocmw niet dicht. Die hulpverlening op individueel vlak gaat gepaard met een inzicht in de maatschappelijke structuren, in de processen van achterstelling en uitsluiting en maakt ook steeds deze verbinding in haar hulpverlening en haar communicatie daaromtrent.

Dit netwerkje wendt alle bruikbare middelen aan om haar eisen bekend te maken. Het kent de media en doet beroep op hen waar mogelijk. Mediadruk kan immers een sterk drukkingsmiddel zijn. Hun acties en standpunten zijn gekenmerkt door een gering respect voor het “gezag” en een politiek die tot sociale uitsluiting leidt. Er worden processen tegen de Stad gevoerd, Internet wordt aangewend, bezettingen van OCMW kantoren en het kraken van grote leegstaande gebouwen waren legio. Daarnaast vormen ook betogingen actiemiddelen die tot het arsenaal behoren. De acties laten zich gemeenschappelijk kenmerken door hun verzet tegen een politiek van sociale uitsluiting en door hun grassroot stijl. Met hun 'achterban' zijn de actievoerders vaak de rechtstreekse vertegenwoordiging van 'de straat'. De 'straat' is een belangrijke politieke factor, zij spreken dan ook de taal van de straat

Zij bedrijven dagelijks “politiek”. Zij maken deel uit van het politieke leven, dat niet gedomineerd mag blijven door partij politieke gekozenen die hen niet vertegenwoordigen. Noch op het gebied van de Stad, noch op hoger niveau. Enkele van hun actievoerders hebben zelf ooit als politiek gemandateerden ervaring opgedaan met Raden. Die ervaring bevestigt dat de beslissingen niet daar genomen worden, maar in “de salons”. Het is ondermeer tegen de invloed van deze salons dat deze groepen actie voeren, politiek bedrijven.

Geen “broodheren”.

Dit netwerk bedrijft m.a.w. dagelijks politiek, de politiek van het dagelijkse leven. Ze maken op die manier ook deel uit van het politieke spectrum en zijn meer dan een aanvulling op de burgerlijke politiek die te vaak de dorpsstraat negeert. De verschillende groepen werken basisdemocratisch in een los netwerk van contacten: iedereen behoudt daarin zijn eigen stijl en achtergrond maar vindt elkaar steeds weer in het verzet tegen het huidig gevoerde beleid. Een beleid dat, zoals boven al aangestipt, zich te veel laat kenmerken als een politiek van discriminatie en uitsluiting. Als basisdemocraten blijven zij ook onafhankelijk van financiële broodheren.

Zij aanvaardden nooit loonsubsidies en slechts werkingssubsidies wanneer er geen inhoudelijke voorwaarden aan verbonden zijn. Ze werken met onafhankelijke vrijwilligers. De problematiek van discriminatie en sociale uitsluiting beschouwen ze als deel van een samenleving waarin de uitbuiting van massa's door enkelen centraal staat. De door hen geboden hulpverlening op individueel vlak gaat gepaard met dat universeel inzicht.

BastA !

www.basta-online.be – BastA! is een breed front dat een drietal jaren geleden ontstond naar aanleiding van het door de Stad Antwerpen gelanceerde “Stadsplan Veilig” in de arme wijken van Antwerpen Noord. Naast vakbonden, kerkelijke organisaties, socio - culturele verenigingen, organisaties van allochtonen, ... maken een groot aantal groepen deel uit van BastA!. Ook in Antwerpen Noord worden de armen verjaagd ten voordele van projectontwikkelaars. Dit met steun van racistische politieacties. BastA! werkt nauw samen met organisaties die acties voeren ten voordele van de “sans-papiers”, zoals UDEP.

Aangewakkerd door een groepje individuen kreeg dit verzet al gauw ondersteuning, openlijk en minder openlijk, van een hele reeks organisaties uit het middenveld. Nadat datzelfde “Stadsplan Veilig” door het aangehouden verzet enorm afgezwakt werd, blijft BastA! zich concentreren op de problematiek van armoede en sociale uitsluiting, met focus op Antwerpen Noord. Eén van de meeste schrijnende problematieken daarbij is die van de mensen zonder papieren: de rechteloze kaste van mensen die men in dit land, en bij uitbreiding in Europa heeft gecreëerd. BastA! zet zich dan ook met zijn volle gewicht achter en onder de acties die de mensen zonder papieren en hun zelforganisaties voeren.

DAK.

www.daklozenaktiekomitee.be – Het Daklozen Aktie Komitee (DAK) ontstond twaalf jaar geleden uit de kraak van een sociale woningblok aan de Pachtstraat in het St.Andrieskwartier. Sindsdien werd het DAK onmisbaar in de strijd tegen thuisloosheid, dakloosheid en armoede. Straathoekwerkers zijn actief, de drugsproblematiek wordt aangepakt samen met alle fenomenen die extreme armoede kenmerken. Het DAK werkt met daklozen, prostituees, drugsgebruikers, psychiatrische patiënten, illegalen, (ex)gevangenen,... Het bouwt nu een nieuw bezet pand (“t Klooster” aan de Ploegstraat) uit tot een opvang voor daklozen. Het DAK voert een juridische strijd met de Stad Antwerpen, ondermeer rond het weigeren van het “referentieadres” aan armen en de gevaren voor het recht op vrije meningsuiting vervat in de Gemeentelijke Administratieve Sancties (GAS).

(Op de websites van www.basta-online.be en www.daklozenaktiekomitee.be vind je vele links naar verwante organisaties en verhelderende teksten).

actiecomité EKSTERLAER

persmededeling 26 februari 2008

Geachte Mevrouw, Mijnheer.

Nadat in het jaar 2000 de eerste pennentrekken van de verkaveling Eksterlaer te Deurne op de tekentafel werden uitgezet en in november 2004 het **eerste openbaar onderzoek** werd gehouden en het **vierde openbaar onderzoek** juist achter de rug is, is nog steeds het laatste woord over deze geplande verkaveling niet gevallen.

Uitweiden over hetgeen er de laatste jaren en zeker de laatste maanden in het dossier is voorgevallen zou ons te ver leiden. We hebben daarvoor het bundel “Historiek Verkaveling Eksterlaer “

In deze historiek zijn de rode draden in het politieke verhaal van deze verkaveling als van oudsher nog steeds herkenbaar. Minachting, misleidende informatie, dwarsbomen van inzagerecht, verwevenheid met projectontwikkelaars, verborgen agenda's, noem maar op.

Mocht het dossier met zijn interessante en pikante details uw interesse wegdragen. We houden de historiek verkaveling Eksterlaer ter beschikking.

Met beleefde groeten.

Namens het Actiecomité Eksterlaer.

V. Laenen - J. Bibot - L. Jorens - H. Cauwenberghs (tel: 03/3226976)

Links. De Zuiderdokken in 1967. De laatste binnenvaartschepen verlaten de dokken, die kort daarop worden gedempt. Foto bc

Rechts Tegenwoordig zijn de Gedempte Zuiderdokken vòòr alles locatie voor de Sinksenfoor en grootschalige evenementen . Plannen om het plein een nieuwe functie te geven, stuiten onveranderlijk op een njet van het stadsbestuur. Foto F Weeckx

Dat is véél te duur! / Wie gaat dat betalen?

Tien jaar voor het definitieve besluit om de Zuiderdokken te dempen , werd al geopperd om de immense ruimte een andere bestemming te geven. Mannen maken plannen.

Het laatste binnenvaartschip vertrok uiteindelijk in juli 1967. Een jaar later werd gestart met het dempen. Een klus die in 1969 klaar was. Het laatste dok was nog niet gedicht of onmiddellijk verhuisde de Sinksenfoor van de leien naar het nieuwe plein. Voorlopig zo werd beloofd.

Sindsdien heten De Zuiderdokken in de volksmond "de Gedempte Zuiderdokken". Dat is immers al wat er gebeurde met de mooie plannen. Over een nieuwe bestemming voor het plein is na de verhuis van de Sinksenfoor nog veel gepraat, maar niet meer dan dat.

Ondertussen verloederde de buurt tot een achterstandswijk.

In de jaren zeventig suggereerde toenmalig schepen Van Cauwelaert om er een (Zuiderdokken-)bos te planten. De roep voor een grote ondergrondse parkeergarage klinkt ook om de zoveel tijd. Maar als het van de bewoners, musea en handelaars van de buurt zou afhangen, worden de dokken gewoon terug open gemaakt.

Helaas, niets van dat alles, want voor het stadsbestuur zijn de Gedempte Zuiderdokken, behalve een grote parkeerplaats voor vrachtwagens, buurtbewoners en bezoekers, in de eerste plaats de standplaats van de jaarlijkse Sinksenfoor.

Begin jaren negentig werd onder de vlag van het veelbelovende project *Stad aan de Stroom* terug gewag gemaakt van een park. Nieuw aangelokte bewoners investeerden in de verkrotte huizen en renoveerden met eigen middelen de verloederde buurt. En de plannen voor een park? Die verdwenen, samen met Stad aan de Stroom, in de prullenmand. Sindsdien blijft enkel de grote leegte over.

De verhuis van de Sinksenfoor is vreemd genoeg voor geen enkel stadsbestuur, welke samenstelling ook, bespreekbaar. Zelfs al geeft iedereen grif toe dat het eigenlijk niet meer kan om zo iets hinderlijk en lawaaiërig temidden van een woonwijk te organiseren. En dat 8 (acht) weken lang!

Recent wilde het stadsbestuur de gedempte Zuiderdokken omheinen teneinde makkelijker auto's te kunnen wegslepen, zo die de komst van de foorkramen hinderen. Dààr waren blijkbaar wel middelen voor. Vreemd, want steevast - op elke buurtbijeenkomst, in elk krantenartikel - is het antwoord van de bestuurders op de vraag naar een andere invulling van het mooiste plein van Antwerpen: **"Dat is véél te duur! / Wie gaat dat betalen?"**

Al meer dan vijftig jaar komen Antwerpse hondenbazen elke dag met hun trouwe viervoeter wandelen op het terrein van de Middenvijver op Linkeroever. Ondanks of dankzij dit feit, heeft de natuur zich daar kunnen ontplooiën. Het is een biologisch waardevol gebied, waar flora en fauna welig tieren. Bovendien is het beschermd door het Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu van 21 oktober 1997, in navolging van de Europese habitatrichtlijn (RICHTLIJN 92/43/EEG VAN DE RAAD van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna).

Een tijdelijk project veroorzaakte onlangs nog grote schade aan dit kwetsbaar en waardevol ecologisch gebied, ondanks die extra beschermende maatregelen.

Dit unieke ecotoop is een “Droog half-natuurlijk grasland en struikvormend-facies op kalkhoudende bodem (*Festuco-Brometalia*)”, met 6210 als Natura-2000 code.

Volgens de hierboven vermelde kwetsbaarheidskaarten is deze ecotoop uitermate geschikt voor de bunzing (*Mustela putorius*) en levendbarende hagedis (*Lacerta vivipara*), en ideaal voor de nachtzwaluw (*Caprimulgus europaeus*) en de rugstreeppad (*Bufo calamita*).¹

Volgens het huidige GRUP zal het meest westelijke deel van de Middenvijver afgegraven worden om zo een vijver te creëren die tijdens de werken aan de Oosterweelverbinding de “mogelijke, tijdelijke verstoring” van de speciale beschermingszone “Blokkeerdijk” moet compenseren.

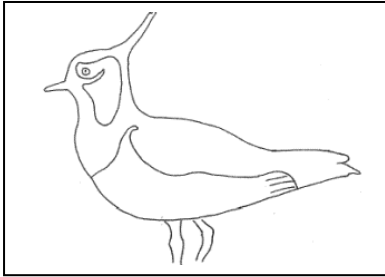
Onze opmerkingen hieromtrent zijn:

- De nieuw te creëren vijver zal even dicht bij de werken liggen als Blokkeerdijk. Door de heersende westelijke tot noordwestelijke winden in onze contreien zal, ondermeer de geluidshinder, zelfs nadrukkelijker merkbaar zijn op de nieuw aan te leggen Middenvijver dan in de zogezegd verstoorte Blokkeerdijk. De Middenvijver is dus een zeer slechte plaats voor tijdelijke compenserende maatregelen.
- De term compensatie is hier niet op zijn plaats, of zelfs bedrieglijk! De nieuw te creëren vijver komt in een waardevolle en kwetsbare zone, dat al is ingekleurd als natuurgebied. Een prachtig en zeldzaam natuurgebied, dat absoluut bescherming verdient, wordt aldus omgevormd tot een gans ander type omgeving, meer bepaald één van het soort zoals hetgeen dat er reeds vlak naast ligt, dat eveneens bescherming geniet.
- Het terrein is een beschermd landschap. Hierin mogen enkel werken plaatsvinden die het uitzicht en het karakter van het landschap niet nodeloos en/of drastisch veranderen. Wij zijn van mening dat het graven van een volslagen zinloze vijver, die droog zal staan, het uitzicht en karakter van dit landschap drastisch en nodeloos verandert.

Het oostelijk deel van de Middenvijver zal worden omgevormd van een avontuurlijk gebied met spontane natuurontwikkeling in een parklandschap met aangeplante vegetatie.

Waarom een dure ingreep doen, terwijl de spontane ontwikkeling van dit gebied heeft geleid tot een prachtig en gevarieerd landschap, waarin enkele voor België zeldzame planten voorkomen (waaronder minstens drie soorten wilde inheemse orchideeën)?

Omdat het moet van Europa!

KIEVIT

Algemeen kan je stellen dat we flink hebben moeten vechten vooraleer we gehoord werden, jarenlang.

Buurgroep Kievit is opgericht in september 2000 omdat er grootse plannen werden getoond om de hele buurt plat te leggen en hoogbouw te plaatsen, zonder rekening te houden met de kwetsbare bevolkingsgroep die er een hechte gemeenschap vormt en die uit alle vernieuwingsprojecten uitgesloten werd. De manier waarop de onteigeningen in de Van Immerseelstraat gebeurden was ook niet erg aangenaam voor de eigenaars. In plaats van hulp vanwege de overheid te krijgen, omwille van hun kwetsbare sociale status, werden ze behandeld als tegenpartij waarmee harde onderhandelingen moesten gevoerd worden. Dat was de stad op zijn mooist: op zulke autoritaire manier omgaan met sociaal zwakkeren, die eigenlijk door de overheid zouden moeten beschermd worden, ongehoord!

Na jarenlang gevecht tegen algemene stilte van alle aangesproken instanties, hebben we flink gelobbyt, met dank aan onze eerste buurtregisseur Huub, ook met de hulp van o.a. Geert Lambrechts en mensen die dichter bij het beleid stonden. Dan kwamen er vergaderingen en kregen we inderdaad te horen "we nemen jullie opmerkingen mee", vooral vanwege Ludo Van Campenhout. Dat werd niet opgevolgd, waaruit de indruk ontstond dat "opmerkingen meenemen" even goed was als "loop naar de pomp".

Uiteindelijk zijn er meerdere acties geweest bijvoorbeeld in september 2003 in het Centraal Station waar we het hadden over o.a. giraffentorens. De doorslag kwam in juli 2004 met de kraak van kerk en klooster: mooie ruimten die eindelijk een uitkomst konden bieden voor het tekort aan ruimte voor cultuur, ontspanning, jeugd... Er kwamen grote acties, veel persbelangstelling. Het is nog niet opgelost, maar we hopen... op iets meer dan

We zullen jullie opmerkingen meenemen.

Marleen Wille
Kroonstraat 29 - 2140 Borgerhout
tel 03 213 07 31 / gsm 0484 050 693
marleen.wille@skynet.be

Is afbreken wel de juiste keuze?

Naar aanleiding van de op handen zijnde afbraak van het oudste sociale woningencomplex van Sint-Andries, verscheen onderstaande tekst in de Gazet van Sint-Andries nr.59 van september 2007. Het betreft het complex tegenover het Tropisch Instituut op de hoek van de Nationalestraat en de Kronenburgstraat.

In een verslag van de sociale huurdersenquête in juli & augustus 2008 op onze website, wordt deze problematiek aangesneden. Er werd alvast een uitvoerig debat gevoerd over deze grote ingreep in de wijk bij de actieve vrijwilligers van vzw Bewonersgroep Onze Tuin. Ook op meerdere vergaderingen van PASH (platform Antwerpse sociale huurders) werd deze problematiek uitvoerig besproken.

We vragen een ernstig publiek debat!

De plannen om het oudste sociale woningencomplex van Sint-Andries tot op de grond af te breken en te vervangen door een nieuwbouw doet heel wat vragen rijzen. Het is nooit eerder in Antwerpen vertoond dat een dusdanig groot woningencomplex afgebroken wordt. We kregen graag een uitgebreide argumentatie voor deze beslissing. Zolang het gebouw er nog staat kan de genomen beslissing herroepen worden. Alvast 7 hamvragen om dit debat op te starten:

- (1) Wat ons verrast is dat er deze keer niet gekozen wordt voor renovatie. Bij vele andere projecten kregen we steeds te horen dat de gebouwen van voor WO2 zeer solide zijn met een stevige karkas die vele honderden jaren mee kunnen. Wordt de levensduur slechts 70 jaar? Of betreft het hier toevallig een zwakke uitvoering? Renovatie kan in fases verlopen en is naar herhuisvesting van de huurders aangenamer en voordeliger.
- (2) Waarom heeft men gekozen voor nieuwbouw? Is dat duurder of goedkoper dan renovatie? En de architectuur? Is deze verfijnder en sterker dan het actuele gebouw met heel wat prachtige art deco-elementen?
- (3) Is dit gebouw geen waardevol monument? De grote poorten achteraan in de Van Craesbeeckstraat zijn echte pareltjes. De omkadering van de toegangen in blauwe steen met de prachtige stijlvolle nummers erop, zoiets is uniek. Is het wel verstandig om dit alles op een puinhoop te gooien?
- (4) Een hoge berg met bouwafval zal het worden. Werden de milieukosten hiervan ingerekend? Het afbreken, het transporteren, het storten en verwerken van deze bouwafval is een immense onderneming. Wordt er een volwaardig MER-rapport (milieu effecten rapport) opgesteld? En wat is het globale kostplaatje van zo'n afbraak.
- (5) Afvoeren van beton na afbraak en het aanvoeren van tonnen beton en stenen voor de nieuwbouw, is dat geen perverse onderneming?
- (6) Bij andere projecten werd op een uitvoerige wijze overleg gepleegd met de buurt. Vandaag wordt plots een genomen beslissing gewoonweg "meegedeeld" in de pers. Waarom is er deze keer plots geen informatie-uitwisseling en communicatie terzake? Nieuwe bestuursstijl?
- (7) We vernamen ook dat op een drafje meegedeeld werd aan de actuele huurders dat ze moeten verhuizen. Dit lokte heel wat crisissituaties uit. Kan er geen humanere aanpak georganiseerd worden?

“Ge kunt dat niet uitleggen, de mensen verstaan dat niet.”

Red de Voorkempen

Zo'n 30 jaar geleden werd onze vereniging geconfronteerd met de dreigende aanleg van een kanaal voor de duwvaart, dwars doorheen de Voorkempen, 30 km. lang. Het feit dat dit zo lang geleden is, geeft ons de kans te vergelijken tussen toen en nu. In die tijd op zoek gaan naar informatie bij de overheid, was helemaal onbegonnen werk. Je moest gewoon je eigen, nagelharde dossier opstellen. Dat de helft van de nodige gronden al onteigend was, leverde bij de bevolking de volgende dooddouner op :” **Och joeng, dat is toch al allemaal beslist, daar is niets meer tegen te doen.**” Wat ook vandaag nog geregeld genoteerd wordt.

Destijds luidde bij het debat over de groei van de Antwerpse haven de dooddouner :” **Dat is allemaal heel complex. Ge kunt dat niet uitleggen : de mensen verstaan dat niet.**”

Daarmee werd elk ernstig debat vermeden. Je was dus aangewezen op de mening van (echte en eerlijke) deskundigen, zoals over de dreigende uitdroging van honderden hectaren woon- , natuur- en parkzones langsheen het kanaal. Als je die indrukwekkende cijfers onder de neus duwde van het beleid, die dat aspect nooit had onderzocht, klonk het daar :

- Wie zegt dat ?
- Een prof in geologie van de universiteit van Leuven.
- Ahja ?
- Zeer zeker. In bijzonder duidelijke bewoordingen nog wel. Is dat dan geen probleem?
- Misschien. Wel, we zullen dat onderzoeken als de werken bezig zijn.

De aanleg van het kanaal bleek in feite een slechte zaak voor de haven van Antwerpen omdat heel wat trafiek werd afgeleid van Antwerpen ten voordele van de haven van Rotterdam.

- De vraag waarom Antwerpen dan zo aandrong op dat kanaal, leidde tot enige ontmaskering : havenscheper Leo DELWAIDE had met zijn collega van de haven van Luik afgesproken dat, als Luik Antwerpen zou steunen in haar strijd tegen de havenuitbreidingen in Zeebrugge, Antwerpen dan een omleidingskanaal zou graven in het belang van de Luikse haven omdat dit het transport van steenkool vergemakkelijkte voor de toenmalige Waalse staalnijverheid. Of hoe de ene Vlaamse haven een akkoord sloot met een Waalse haven om een andere Vlaamse haven de das om te doen. Een schoolvoorbeeld van goede Vlaams-Waalse verhoudingen.
- Een andere democratische opsteker was de reactie van de Spoorwegen op de mogelijke aanleg van het kanaal: de NMBS dreigde er toen mee om de tarieven van de Spoorwegen te verlagen als het kanaal zou worden gegraven, zodat de bedrijven er geen gebruik zouden van maken en voor het spoor zouden kiezen. Wat de bedrijven zoet in de oren klonk. Die drongen dus aan op de realisatie van het kanaal met de bedoeling er vooral geen gebruik van te maken. Dat was met het Hellend Vlak van Ronquières enkele jaren daarvoor net op dezelfde manier verlopen. Toen verlaagde de NMBS haar tarieven ook en bleef de scheepslift van Ronquières er tot vandaag ongebruikt bijliggen, als toeristische attractie. Of hoe de ene massale investering van de overheid bewust de andere nekt.
- Van in het begin heeft het actiecomité Red de Voorkempen aangedrongen op het verbreden van het Albertkanaal. Wat intussen wordt uitgevoerd. Hadden ze toen naar onze goede raad geluisterd, het Albertkanaal zou intussen al lang verbreed zijn, tot meerdere glorie van de Antwerpse haven.

Intussen was er bij de bevolking van de streek wel een fundamenteel besef gegroeid dat tot vandaag nog sterk leeft : het besef dat als de bevolking iets echt niet wil, het er dan ook niet komt. Hoe lang de overheid tegen beter weten in ook blijft dwarsliggen.

De alsmaar verdere uitbreiding van de haven blijft ook vandaag nog zorgen voor compleet overbodige en pijnlijke confrontaties, zoals rond het Saefthingedok en het bedreigde polderdorp Doel. Bij het debat daarover klonk onlangs nog de super-uitspraak van Vlaams eerste minister Chris PEETERS : ”**Doel moet weg, ook als het niet in de weg ligt**”.

VZW RED DE VOORKEMPEN

zetel: Karel Selsstraat 37, 2900 Schoten
email-adres: jozef_rombouts@telenet.be

contact: Jef Rombouts, voorzitter,

Politieke logica? Of toch maar kiezen voor een goed bouwproject?

Sinds 1999 buigt stRaten-generaal zich over de besluitvorming bij grote bouwprojecten in het Antwerpse. Ontstaan als een bewonerscollectief op het Antwerpse Zuid stelde de vzw vast dat er nogal wat schort aan de manier waarop lokale bouw dossiers met grote impact op de leefkwaliteit tot stand komen. Vaak blijkt de moeizame omgang met inspraak de achilleshiel.

In nauw overleg met lokale actiegroepen volgde stRaten-generaal enkele symbooldossiers op, zoals de Leien (heraanleg) of het Kievitplein (kantoorwijk). Politieke akkoorden in besloten kring, druk van hogerhand op lokale politici, de opmaak van nepadviezen en neponderzoek, het naast zich neerleggen van wetten en regelgeving, gebrek aan onafhankelijke audits of milieueffectenrapportages: stRaten-generaal zag steeds dezelfde mechanismen opduiken. Met als gevolg: gemiste kansen voor de stadsontwikkeling én voor de democratie.

Zo ook in het dossier van de Oosterweelverbinding. In 2000 besliste de zogenaamde Staten-Generaal – een werkgroep samengeroepen door provinciegouverneur Camille Paulus – dat de Antwerpse halve ring zou worden gesloten en dat de Kennedytunnel zou worden verboden voor vrachtverkeer. In het voorjaar van 2005 werd een maquette vrijgegeven van deze Oosterweelverbinding. Paniek op het Antwerpse stadhuis over het enorme viaduct vlak naast de stadskern. Met haastig geschreven bijkomend ‘onderzoek’ kregen de Vlaamse regering en de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) een eerste keer de geest weer in de fles geduwd. Van een breed draagvlak voor het bouwproject was toen echter al geen sprake meer.

Op 6 september 2005 maakte stRaten-generaal tijdens een persconferentie brandhout van het bouwproject. Gewezen werd op alle negatieve effecten inzake stadsontwikkeling, natuurbehoud, luchtkwaliteit, geluid, mobiliteit en verkeersveiligheid. Gehekeld werd dat bouwconsortia al een volledig uitgewerkt aanbestedingsdossier hadden gekregen nog voor de eerste publieke raadpleging was georganiseerd. Zou dat openbaar onderzoek – dé toetssteen in het hele besluitvormingsproces – andermaal deel worden van een rondje schijndemocratie?

Om dit te testen en om het nefaste bouwproject alsnog positief bij te sturen diende stRaten-generaal op 19 december 2005 een uitgebreid bezwaarschrift in met twee aandachtspunten: een alternatief tracé en het open houden van de Kennedytunnel voor alle verkeer

De Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening stelde daarop dat beide punten verder bestudeerd dienden te worden. In juni 2006 bezorgde de BAM de resultaten van dit onderzoek aan de Vlaamse regering. De eindconclusie luidde: ‘alternatief is technisch niet haalbaar’. Pas tien maanden later (april 2007) kreeg stRaten-generaal het alternatievenonderzoek in handen. Het rapport bleek zowel formeel als inhoudelijk frauduleus: de BAM had het onderzoek door het eigen studie bureau laten uitvoeren (de wetgeving verbiedt dit uitdrukkelijk), het onderzoek zelf was op zijn best een lachertje en op zijn slechtst een vervalsing.

stRaten-generaal bezorgde de bevoegde minister van Leefmilieu hierover een grondig beargumenteerde nota (4 juli 2007), vroeg tekst en uitleg, en diende bij gebrek aan reactie klacht in bij de Vlaamse ombudsdienst (22 november 2007). Aan de hand van een powerpoint deed stRaten-generaal ook haar verhaal aan tal van politici. Op een enkele uitzondering na reageerden ze allen zoals de burgemeester van Antwerpen dat op 28 september 2007 deed, na een toelichting door stRaten-generaal: ‘Jullie planologische en verkeerstechnische uitleg klopt wellicht, maar is er ook een politieke logica waarop nu nog moeilijk terug te komen valt.’ Een variant hierop hoorden we na een gelijkaardig onderhoud met de Antwerpse Kamer van Koophandel drie dagen later: ‘misschien hebben jullie gelijk, maar nu is het te laat’.

stRaten-generaal vraagt zich af waarom politiek Antwerpen dit laat gebeuren? De negatieve gevolgen ervan zullen alle Antwerpenaren treffen. Is het onverschilligheid, incompetentie, of erger?

stRaten-generaal
een organisatie van Straatego vzw
472 957 6472018
Ballaarstraat 6
Antwerpen